

Memoria xustificativa do convenio de colaboración entre a entidade pública empresarial Augas de Galicia e a Universidade de Vigo para o estudo e desenvolvemento dunha metodoloxía para a modelización do efecto na calidade da auga das distintas presións existentes nas bacías dos encoros de Portodemouros, Caldas de Reis e Forcadas, no marco do Plan de Recuperación, Transformación e Resiliencia – financiado pola Unión Europea – NEXTGENERATIONEU

1. Antecedentes

O Proxecto Estratéxico para a Recuperación e Transformación Económica (PERTE) de Dixitalización do Ciclo da auga, aprobado por Acordo do Consello de Ministros do 22 de marzo de 2022, no marco da Compoñente 5, no marco do Plan de Recuperación, Transformación e Resiliencia (PRTR), ten como obxectivo a modernización do ciclo de auga e a mellora do estado das masas de auga en xeral, cumprindo así co mandato da Directiva Marco da auga (2000/60/CE) e da Directiva 91/271/CEE sobre o tratamento das augas residuais urbanas, todo iso consonte o disposto no texto refundido da Lei de augas, aprobado polo Real Decreto Legislativo 1/2001, do 20 de xullo.

O 2 de outubro de 2023 a Comisión Europea aprobou a segunda fase do PRTR, tras a cal, o 17 de outubro de 2023 o ECOFIN (Consello de Ministros de Finanzas da UE), aprobou o documento da addenda española ao PRTR, na que se dota ao Ministerio de Transición Ecolóxica (MITECO) de novos recursos económicos que permiten materializar a segunda fase da repartición en Conferencia Sectorial planificado no PERTE de dixitalización do ciclo da auga, de xeito que se distribúan entre as distintas Comunidades Autónomas e cidades autónomas 100 M€ adicionais, para así chegar aos 200 M€ previstos no PERTE de dixitalización do ciclo da auga.

No acordo da Conferencia Sectorial de Medio Ambiente que tivo lugar o 24 de xullo de 2024 autorizouse a proposta de distribución territorial de créditos xestionados polas comunidades autónomas e as cidades de Ceuta e Melilla, no marco do PERTE de dixitalización do ciclo da auga, compoñente 5 "Preservación do espazo litoral e dos recursos hídricos" do Plan de Recuperación, Transformación e Resiliencia, para o exercicio orzamentario 2024, por un importe total de 100 millóns de euros.

No marco do Plan de Recuperación, Transformación e Resiliencia de España, e concretamente dentro da Política Panca II "Infraestruturas e ecosistemas resilientes", Compoñente 5 "Preservación do litoral e recursos hídricos" e investimento N°3 "Transición dixital no sector da auga (vixilancia e control do entorno dixital)" establécese como fito a

acadar o Fito 426 - Posta en funcionamento de ferramentas para mellorar o coñecemento e o uso dos recursos hídricos, e para rexistrar as precipitacións e outros datos meteorolóxicos.

2. Obxectivos que se pretenden

O obxecto deste convenio é establecer as condicións que rexerán a cooperación entre Augas de Galicia e a Universidade de Vigo para a realización dun estudo e desenvolvemento dunha metodoloxía para a modelización do efecto na calidade das augas e dos ecosistemas asociados a elas das distintas presións existentes nas bacías dos encoros de Portodemouros, Caldas de Reis e Forcadas. De forma que se posibilite a planificación de medidas o máis eficaces e eficientes posibles, que redunden nunha mellora ambiental destas bacías.

3. Necesidade da colaboración, razón de oportunidade e xustificación da non concorrencia

Unha das principais preocupacións das administracións hidráulicas que, como Augas de Galicia, están encargadas da planificación hidrolóxica e a xestión do dominio público hidráulico das distintas demarcacións hidrográficas, é a contaminación por fontes difusas dos ecosistemas fluviais, entre elas a contaminación pola chegada de nutrientes como o fósforo aos cursos fluviais, procedente da actividade humana.

O impacto desta contaminación nas bacías hidrográficas é significativo. Afecta á calidade da auga, provocando a eutrofización, que pode levar á diminución de oxíxeno na auga e á proliferación de algas nocivas, o que á súa vez prexudica a biodiversidade e os ecosistemas acuáticos. Esta situación non só ameaza ás especies que habitan nestes ecosistemas, senón que tamén compromete os recursos hídricos que son esenciais para as actividades socio económicas da zona ou o consumo humano.

Naquelas bacías reguladas por encoros, estes, ao acumular as augas, poden servir como indicadores a medio prazo da contaminación difusa, ao permitir a medición de diversos parámetros, como nutrientes (nitratos e fosfatos), sedimentos e outros contaminantes. Por exemplo, un aumento nos niveis de nutrientes pode sinalar un exceso de fertilizantes nas terras agrícolas próximas, ou unha excesiva permeabilidade á contaminación da ribeira do río.

Por esta razón Augas de Galicia está a mellorar a monitorización da calidade da auga nos encoros que, como se está a argumentar, é crucial para a xestión da auga ao dar unha medida dos impactos ambientais que está a sufrir o río.

O gran impacto ecolóxico, sociocultural ou económico da contaminación das entornas fluviais está a propiciar que os centros de investigación e as universidades tamén estean

interesadas no estudo destes fenómenos que permitan propor as solucións o máis eficaces posibles.

Polo exposto, estímase xustificada a utilización do instrumento do convenio, para así conseguir unha maior rendibilidade de esforzos nesta materia, quedando o devandito convenio fora do ámbito de aplicación da Lei 9/2017, de 8 de novembro, de contratos do sector público, de acordo co establecido no artigo 6 da antedita lei.

4. Estimación de custos e financiamento

O custo total do proxecto estímase en vinte e nove mil cento cincuenta euros (421.233,00 €).

A Universidade de Vigo achegará un importe máximo de trinta mil euros (30.000,00€), coa seguinte distribución de anualidades:

2025	21.000,00 €
2026	9.000,00 €

Augas de Galicia achegará un importe máximo de trescentos noventa e un mil douscentos trinta e tres euros (391.233,00€), con cargo ao seu programa de actuacións, investimentos e financiamento, á conta 215 "Aplicacións informáticas" do Plan xeral de contabilidade pública de Galicia, coa seguinte distribución de anualidades:

2025	298.693,00 €
2026	92.540,00 €.

A execución do convenio será financiada cos fondos do Mecanismo de Recuperación e Resiliencia (MRR) dentro do marco do Plan de Recuperación, Transformación e Resiliencia (PRTR), na Política Panca II "Infraestruturas e ecosistemas resilientes"; Compoñente 5 "Preservación do litoral e recursos hídricos"; Medida: Investimento 3 (C5.I3) "Transición dixital no sector da auga (vixilancia e control do entorno dixital)"; fito nº 426 "Posta en funcionamento de ferramentas para mellorar o coñecemento e o uso dos recursos hídricos, e para rexistrar as precipitacións e outros datos meteorolóxicos".

5.- Urxente e inaprazable necesidade da súa tramitación

O proxecto obxecto desta colaboración contempla traballos enmarcados na execución do programa de medidas do terceiro ciclo de planificación hidrolóxica (ciclo 2022-2027). A execución do programa de medidas é esencial para a consecución dos obxectivos medioambientais establecidos na lexislación autonómica, estatal e comunitaria e o seu incumprimento, aínda que fose parcial, pode supor un desvío na senda común europea e a

apertura de procedementos sancionadores por infracción das normas e datas límite previstas. Este proxecto constitúe unha importante peza que pode condicionar a execución de parte do programa de medidas, polo que debe de executarse coa maior celeridade posible.

Tal e como se recolle na proposta de convenio, Augas prevé financiar os gastos derivados do desenvolvemento desta colaboración con cargo a fondos do Mecanismo de Recuperación e Resiliencia (MRR) dentro do marco do Plan de Recuperación, Transformación e Resiliencia (PRTR). A execución dos ditos fondos contempla un período de elixibilidade que remata o 30 de xuño de 2026. O proxecto que está previsto desenvolver mediante esta colaboración ten un prazo de execución de 15 meses e medio. Polo tanto, os retrasos na súa execución poderían supoñer que non se puidese executar a integridade do proxecto dentro do período de elixibilidade deste fondos e que se puidese perder a posibilidade de utilizar esta fonte de financiamento.

Consonte ao disposto no artigo 48.3 da Lei 40/2015, de 1 de outubro, de réxime xurídico do sector público o convenio contribúe a mellorar a eficiencia da xestión pública, a facilitar a utilización conxunta de medios e servizos públicos e á realización de actividades de utilidade pública.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica
O xerente de Augas de Galicia
Gonzalo Mosqueira Martínez

